

торбешки села и 5 смѣсени съ българи християни. Третата купчина обгръща върховетѣ на планина Кърчинѣ, на сѣверо-изтокъ отъ гр. Дебъръ и захваща частъ отъ мѣстността Мала Рѣка, достига до Радика и съ двѣ села, *Янче* и *Могорче*, минува на източния брѣгъ на рѣката. Тя брои 8 почти чисто торбешки села и 4 смѣсени съ българи християни. Главно мѣсто тукъ е селото *Жерновница* или *Жирновница*, сега центъръ на каймакамлъка, който обхваща цѣлата долина на Радика.

Дебърскитѣ торбеша на всѣкѣждѣ притѣсняватъ своитѣ еднокръвни събди християни българи; затуй останото християнско население въ торбешкитѣ села постоянно намалява.

Въ Горни Пологъ (Тетовска Каза) има българи мухамедани въ три села, които се причисляватъ къмъ торбешитѣ. И тритѣ се намиратъ въ политѣ на Шаръ Планина на пътя отъ Гостиваръ за Тетово. Близу до Гостиваръ е с. *Враньовци*, въ събдство съ Гостиварската турска колония и къмъ срѣдъ-пътъ голѣмото село *Еловани* съ малкото *Урвичъ*.

Третия купъ торбеша се намира въ Скопската Каза. Тѣ сж 6 села, *Долно Куличани*, *Пагаруша*, *Цвѣтово*, *Умово*, *Държилово* и *Евлово* по склоноветѣ на високия върхъ Китка и около единъ притокъ на Маркова Рѣка, южно отъ Скопие, въ събдство съ голѣма арнаутска група. Тия торбеша не сж тушници, но сж прѣселени отъ Дебъръ и сж завзели български християнски села, като сж изтикали постепенно християнското население. Въ Долна Пагаруша е останало само едно голѣмо българско семейство. Скопскитѣ торбеша и по езикъ и по облѣкло сж еднакви съ дебърскитѣ. Споредъ запазени прѣдания торбешитѣ отъ Долно Куличани сж прѣселени изъ Жерновница.

Къмъ тия торбеша трѣба да причислимъ още село *Горно Враньовци*, което пада въ Велешката Каза и е заселено при изворотѣ на р. Тополка.

Вънъ отъ прѣдѣлитѣ на Македония въ Призрѣнската Каза има още единъ голѣмъ купъ торбеша; тѣ населяватъ мѣстността *Гора*, разположена около горното течение на р. Люма въ западитѣ ребра на Шаръ Планина. Въ тая мѣстностъ има 42 торбешки села. Населението имъ е мирно и работно. Бузаджиитѣ отъ Гора се скитатъ изъ цѣлия Балкански Полуостровъ по печалба.

¹⁾ Материали, 518—519, 522.